

66. Kállai Gyula államminiszter, az MSZMP KB PB tagjának beszéde a Simó Géza Bútorgyárban tartott nagygyűlésen. (Részlet.) Marosvásárhely, 1958. február 24.

[...] ¹ A magyar ellenforradalmárok és a velük együttműködő árulók, a revizionisták az ellenforradalmi események idején ismét elővették a rég leleplezett nacionalista, sovinizta, irredenta jelszavakat. Saját népellenes, a tőkés rendet restauráló tevékenységük leplezésére az osztályfrontok összezavarása céljából adták ki a „minden magyartestvér” hazug jelszavát. E jelszó leple alatt bújtak elő a föld mélyéből vagy jöttek át a nyugati határokon a volt magyar tőkésék és földbirtokosok, hogy ismét visszaszerezzék uralmukat az úgynevezett „testvéreik”, a magyar dolgozók, a magyar munkások és parasztok milliói felett. Nem igaz az, hogy minden magyar testvér! A magyar munkásnak és parasztnak nem testvére, hanem halálos ellensége az olyan volt magyar földbirtokos, mint a többszázezer holdas herceg Eszterházy, gróf Festetich, vagy éppen az egykor szintén sok százezer holddal rendelkező hercegprímás, Mindszenty, aki 1956 októberében a régi földjét követelte vissza a földhözjuttatott parasztoktól a „testvériség” jegyében. Ellensége és nem testvére a magyar munkásnak az a volt magyar tőkés, aki az ellenforradalom idején a népi hatalomra tört gyára visszaszerzéséért. Ugyanakkor a magyar munkásnak és parasztnak testvére minden nemzetbeli munkás és paraszt, mert közősek velük érdekei; a magyar dolgozó a szovjet, román, bolgár, a német dolgozóval, valamennyi nemzet dolgozóival testvéri, internacionalista szövetségben állnak, együtt küzdenek a béke és szocializmus elveinek végső győzelméért.

Ebben áll a mi testvériségünk.

Ha a magyarországi ellenforradalom győz, úgy a magyar népre a Horthy-féle elnyomásnál is súlyosabb fasiszta iga nehezedik. Ez súlyos következménnyel járt volna a Román Népköztársaság dolgozói, köztük a romániai magyarok számára is. A magyarországi ellenforradalom nyíltan felvetette területi követeléseit a szomszédos népi demokráciák felé: nemcsak Magyarország, hanem a szomszédos Románia területére is ki akarták terjeszteni az ellenforradalmat: győzelmük biztosítására nemcsak Magyarországon, hanem Romániában is vissza akarták állítani a földesúri és kapitalista kizsákmányolást. Az ellenforradalmárok ezért elevenítették fel az úgynevezett határkérdést. Világos tehát, hogyha az ellenforradalom Magyarországon győz, az éppen a Duna-medencében jelentette volna az imperialista rablőháború kezdetét, éppen a magyar és román nép lettek volna annak első áldozatai. Ezért mi szembe szállunk azokkal, akik a régi horthysta, irredenta területi követeléseket felelevenítik, mert saját tapasztalatainkból tudjuk, hogy ezek a követelések a kapitalizmus restaurációja és a harmadik világháború irányába hatnak. Megmondjuk világosan: Nekünk semmiféle területi igényünk nincs: azt tartjuk, hogy Magyarországnak van éppen elég földje és népe, hogy azon – testvéri egyetértésben a szomszéd népekkel – felépítse a maga szocialista hazáját.

Külön öröm számunkra, hogy azok a velünk szomszédos államok, ahol jelentős számban élnek magyar nemzetiségű állampolgárok, szintén a szocializmust építő népek táborába tartoznak és társadalmi rendjükönél fogva biztosítják a területükön lévő valamennyi nemzeti kisebbség számára a teljes jogegyenlőséget és az önálló fejlődés minden feltételét.

Ez a politika a népi hatalom megvalósítása után a Román Népköztársaság által szentesített állami politikává lett, amelynek gyümölcseivel lépten-nyomon találkozhattunk eddigi utazásaink során.

¹ Beszédének első részében Kállai megköszöni, hogy „a román elvtársak” az elsők között álltak melléjük „politikai, erkölcsi és anyagi téren egyaránt”. Kijelenti, hogy az „ellenforradalom” leverése egyik tanulsága az, hogy „a szocializmust építő népek biztonságának legfontosabb garanciája a proletárinternacionalizmus és a Szovjetunió vezette szocialista tábor országainak egysége”.

Mi eddig is tudtuk és nagyra értékeltük, most személyesen is tapasztalhattuk, hogy a Román Népköztársaságban megvalósult a nemzetiségek jogegyenlősége, a politikai, a gazdasági és a kulturális élet minden területén. A nemzetiségek szocialista kultúrája elválaszthatatlan kapcsolatban fejlődik a román nép szocialista kultúrájával, hiszen ezt a fejlődést ugyanaz az alapvető tényező a szocialista építő munka táplálja.

A magyar nemzetiségnek – a legnépesebb nemzeti kisebbségnek – 44 képviselője van a Nagy Nemzetgyűlés képviselői között. A szabad nyelvhasználat természetessé vált, s a gazdasági és kulturális fejlődés nagyszerű távlatai nyíltak meg. 1952-ben a Román Népköztársaság Nagy Nemzetgyűlése által elfogadott új alkotmány 19. cikkelye szentesítette a Magyar Autonóm Tartomány megeremtését – azét a tartományét, amelynek székhelyére érkeztünk, s amelynek meglátogatása annyi felemelő élménnyel gazdagította utazásunkat. A Magyar Autonóm Tartományban, az egykori Székelyföldön a népi hatalom tevékenyen hozzájárított a román királyi diktatúra és a Horthy-fasizmus által módszeresen elsorvasztott ipar fejlesztéséhez. A székelyek régi óhaja, a Székelyföld iparosítása napjainkban valósággá vált. Itt Marosvásárhelyt épült fel a Simó Géza Bútorgyár, Délkelet-Európa legnagyobb és legkorszerűbb bútorgyára, s mintegy kétszáz más korszerű iparvállalat.

Fellendült a mezőgazdaság szocialista fejlődése is. A magyar nemzetiségnek ma a Román Népköztársaságban magyar nyelvű iskolái, egyetemei és színházai vannak. Bármerre menjen a látogató, a tartomány bármely rajonjában vagy városában számtalan tényből tapasztalhatja, hogy az Olt völgyében gyökeret vert az új élet.

Mindaz, amit a Magyar Autonóm Tartomány fejlődésében sikerült elérni, a magyar és a román dolgozók közös munkájának és erőfeszítésének eredménye. Az együttes erőfeszítések a közös haza – a Román Népköztársaság – felvirágoztatásáért, még szorosabb egységbe kovácsolják a két testvér-népet, a románokat és a magyarokat, s a nemzetiségek közötti testvéri barátságot. [...] ²

Különös öröm számunkra, hogy a romániai magyar értelmiség, amely mindig megbecsült és kitüntetett helyet foglalt el az egyetemes magyar kultúra fejlődésében és a felszabadulást követő években a szocialista fejlődés élvonalában haladt, a Román Munkáspárt vezetésével mellettünk állt abban a harcban, amelyet azért folytattunk, hogy a magyar értelmiséget a helyes útra térítsük. A marosvásárhelyi írók nyilatkozata a magyarországi ellenforradalmi eseményekkel kapcsolatban ³, a kolozsvári írók levele magyar írótaikhoz, valamint számos más cikk és nyilatkozat élesen leleplezte az októberi események ellenforradalmi jellegét és értékes segítséget nyújtott számunkra a magyar értelmiség egyes csoportjainál megnyilvánult helytelen nézetek leküzdéséhez. A romániai magyar értelmiségnek ez az állásfoglalása pozitív hatással volt a magyar értelmiségre, különösképpen az írókra és testvéri segítséget jelentett a magyarországi forradalmi erőknek. Köszönet ezért a segítségért a román és romániai magyar értelmiségieknek. [...] ⁴

Vörös Zászló, 1959. február 26. 4. o. („Kállay [sic!] Gyula elvtárs beszéde”)

- 2 Kihagytuk azt a részt amelyben Kállai a két nép közös „haladó” hagyományairól (Budai Nagy Antal, Dózsa stb.) beszél, majd pedig arról, hogy az „ellenforradalom” idején a magyarországi értelmiség egy része „komolyan támadta a munkásosztály vezetés szerepét” (vagyis megkérdőjelezte a kommunista párt egyeduralmát).
- 3 November 4-én jelent meg a marosvásárhelyi Igaz Szó-ban (2.-i kelettel) a „Lelkiismeretünk parancsszava. A Magyar Autonóm Tartományban élő írók és a marosvásárhelyi irodalmi intézmények dolgozóinak levele az RMP Központi Vezetőségéhez” címmel, amelyben elítélték a magyarországi „ellenforradalmat” és „hűséget fogadnak” a pártnak, illetve a vezetésnek. A magyar dolgozókat felhívják, hogy védjék meg a „legszebb vívmányaikat”. „A hűségnyilatkozatot” Hajdú Győző és Kovács György fogalmazták, aláírták többek között: Gálfalvi Zsolt, Hajdú Győző, Hajdú Zoltán, Kovács György, Molter Károly és Sütő András írók.
- 4 Befejezőképpen Kállai kijelenti, hogy amióta Budapesten járt a román párt- és állami delegáció (1956. november 21-23.), úrrá lettek „az ellenforradalom okozta nehézségeken”.

